

PATVIRTINTA

Vilniaus Vaduvos darželio-mokyklos
direktorium 2024 m. lapkričio 14 d.
įsakymu Nr. V-97

UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO APRAŠAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus Vaduvos darželio-mokyklos (toliau – Mokyklos) ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Mokyklos ikimokyklinio ugdymo programa, Priešmokyklinio, pradinio ugdymo bendrosiose programose, patvirtintose Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Bendrosios programos), nustatytais tikslais.

2. Apraše vartojama sąvoka – ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimas – tai išvykų į muziejų, teatrą, galeriją, parką, STEAM (angl. *Science, Technology, Engineering, Art (creative activities), Mathematics*) (toliau – STEAM) atviros prieigos centrus ar kitas mokymuisi aktualias aplinkas už Mokyklos teritorijos ribų.

3. Mokykla, ugdymo procesą organizuodama ne mokyklos aplinkoje, priima ir derina sprendimus dėl ugdymo organizavimo laiko, vietos, formos, turinio atitikties Bendrosioms programoms bei saugumo reikalavimams. Ugdymo procese skiriamos prasmingos užduotys, vertinama mokymosi pažanga.

4. Aprašas numato ugdymo ne mokyklos aplinkoje tikslus, formas, trukmę ir reikalavimus mokinių saugumui bei prasmingam ugdymo laiko panaudojimui užtikrinti. Aprašo nuostatos taikomos ir vykimui į fizinio ugdymo pamokas, kai jos organizuojamas Vilniaus miesto baseinuose ar sporto aikštynuose ir vykstama ne rečiau kas dvi savaites.

II SKYRIUS

UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO FORMOS IR TRUKMĖ

5. Atsižvelgiant į Programų kompetencijų ir dalyko bendrosios programos mokymosi turinį, ugdymo procesas ne mokyklos aplinkoje gali būti organizuojamas vykdant:

5.1. išvykas, t. y. išvykimus iš mokyklos mokymosi tikslais: į muziejus, STEAM centrus, parkus, sporto aikštynus, baseinus ar kitus objektus, erdves, kuriose organizuojamas ugdymo procesas;

5.2. pažintines veiklas, kaip neformaliojo vaikų švietimo veiklas, skirtas vaikų ir jaunimo tautiniam, pilietiniam ir kultūriniam ugdymui skatinti.

6. Pažintinės veiklos organizavimo formos:

6.1. ekskursija – turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurį vykdo gidas arba mokytojas; gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;

6.2. vaikų turizmo renginys – trumpalaikės vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programų dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;

6.3. žygis – ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones;

6.4. varžybos – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;

6.5. ugdytinių dalyvavimas Vilniaus miesto, šalies ir tarptautiniuose mokinių projektuose, olimpiadose ir kt. jų saviraiškos renginiuose;

6.6. turistinė stovykla – trumpalaikio vaikų poilsio organizavimo forma į rekreacinę teritoriją su įrengta stovyklaviete;

- 6.7. sąskrydis – organizuotas vaikų susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;
- 6.8. kitos mokyklos vykdomos pažintinės veiklos formos.
7. Ugdymo proceso ne mokyklos aplinkoje trukmė gali būti:
  - 7.1. trumpalaikė (nuo vienos iki kelių valandų);
  - 7.2. visos dienos (trukmė ilgesnė nei per dieną nustatytas pamokų laikas);
  - 7.3. ilgesnė nei vienos dienos (trunka ilgiau nei vieną ugdymo dieną, įskaitant kelionę ir apgyvendinimą).
8. Ugdymas ne mokyklos aplinkoje gali būti organizuojamas:
  - 8.1. artimoje aplinkoje, netoli mokyklos esančiose organizacijose, viešose erdvėse ar parkuose ir kituose objektuose;
  - 8.2. miesto ar savivaldybės teritorijoje;
  - 8.3. kitos savivaldybės teritorijoje;
  - 8.4. kitoje šalyje.

III SKYRIUS

UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

9. Ugdymo ne mokyklos aplinkoje poreikį numato mokytojai, atsižvelgdami į dalyko bendrojoje programoje numatytus tikslus. Poreikis organizuoti ugdymą ne mokyklos aplinkoje ir tam reikalingi resursai derinami su mokyklos vadovu ar jo įgaliotu asmeniu. Planuojant organizuoti ugdymą ne mokyklos aplinkoje rekomenduojama atsižvelgti į šiuos veiksnius:
  - 9.1. tikslingumo. Numatyti, kaip suplanuotos veiklos padės siekti dalyko Bendrojoje programoje numatytų tikslų, kokios užduotys bus skiriamos mokiniams ir kaip bus vertinama jų pažanga;
  - 9.2. mokinių saugumo. Numatyti priemonės mokinių saugumui esant ne mokyklos aplinkoje užtikrinti;
  - 9.3. įtraukimo. Siūlant veiklas atsižvelgti į mokinių mokymosi poreikių įvairovę ir sudaryti sąlygas visiems mokiniams dalyvauti planuojamose veiklose, numatant įvairius mokinių įsitraukimo į veiklas būdus;
  - 9.4. ekonomiškumo. Įvertinti, kokių papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių gali pareikalauti ši veikla ir ar mokykla gali juos skirti;
  - 9.5. rizikų tikimybės. Apsvarstyti galimas rizikas ir numatyti jų įveikos būdus.
10. Siekiant, kad ugdymas ne mokyklos aplinkoje sukurtų prielaidas mokiniams patirti gilesnę mokymosi patirtį, rekomenduojama:
  - 10.1. numatyti konkrečius uždavinius, kuriems pasiekti ugdymo procese reikalingos kitokios aplinkos;
  - 10.2. įtraukti mokinius į pasiruošimo procesą ir padėti mokiniams suprasti kontekstą;
  - 10.3. jeigu ugdymo proceso metu į mokymosi vietą vykstama specialiu transportu, važiavimo laiką iš dalies panaudoti mokymuisi;
  - 10.4. ugdymo procese organizuoti aktyvias mokymosi veiklas, pritaikytas kitokiai aplinkai, kurios negalimos organizuoti mokantis klasėje;
  - 10.5. į ugdymo procesą pagal galimybes įtraukti interaktyvias mokymosi priemones;
  - 10.6. ugdymo veiklas organizuoti pagal iš anksto sudarytą planą.

III SKYRIUS

UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

11. Organizuojant ugdymą ne Mokyklos aplinkose (toliau – Išvyka) ir siekiant užtikrinti mokinių saugumą, yra skiriami lydintys asmenys ir Išvykos vadovas. Lydintys asmenys – kitas grupės ar dalyko mokytojas, mokytojo ar mokinio padėjėjas, kurių pareigybės funkcijose yra įrašytas mokinių lydėjimas. Lydinčiųjų asmenų skaičius priklauso nuo Išvykoje dalyvaujančių mokinių skaičiaus. Jeigu Išvykoje dalyvauja:

11.1. mažiau nei 15 mokinių, kurie mokosi pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, ugdymo programas, skiriamas Išvykos vadovas ir 1-2 lydintys asmenys (kitas grupės mokytojas, mokytojo padėjėjas ir mokinio padėjėjas, jei grupėje yra SUP poreikių mokinių);

11.2. mažiau nei 15 mokinių, kurie mokosi pagal, pradinio ugdymo programas, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintis asmuo (mokytojas ir / ar mokinio padėjėjas, jei klasėje yra SUP poreikių mokinių);

11.3. organizuojant Išvyką į užsienį, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintys asmenys santykiu 15 mokinių – 2 lydintys asmenys; 30 mokinių – 4 lydintys asmenys.

12. 1–2 klasių mokiniams organizuojamos išvykos ne į ilgesnės nei vienos ugdymo dienos trukmės.

13. Siekiant užtikrinti mokinių saugumą organizuojant ugdymą ne mokyklos aplinkoje, nustatoma, kad:

13.1. mokyklos vadovas:

13.1.1. skiria ir tvirtina asmenį, atsakingą už ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimą;

13.1.2. vertina galimas rizikas ir kitus veiksnius, teikia pritarimą / neteikia pritarimo planuojamai Išvykai;

13.1.3. skiria ir tvirtina Išvykos vadovą ir lydinčiuosius asmenis.

13.1.4. atsižvelgdamas į planuojamos veiklos specifiką, mokinių amžių ir jų specialiuosius ugdymo(si) poreikius, gali nustatyti dalyvaujančiųjų išvykoje skaičių ir kitoki lydinčių asmenų skaičių;

13.2. Išvykos vadovas:

13.2.1. parengia Išvykos programą (1 priedas), padedančią siekti Bendrosiose programose numatytų ugdymo tikslų, uždavinių (atsižvelgiant į Išvykos dienos pamokos(-ų) tvarkaraštį, etninės kultūros, karjeros ugdymo, prevencinių ar kt. integruojamų programų ugdymo turinį), vykstančių mokinių sąrašą, numato parengiamuosius darbus ir prieš 3 dienas pateikia raštinės darbuotojui įsakymo parengimui;

13.2.2. numato galimas rizikas ir pasirengimą joms valdyti;

13.2.3. priima vadybinius sprendimus, reikalingus mokymuisi ne mokyklos aplinkoje įgyvendinti;

13.2.4. pristato suplanuotą veiklų planą mokiniams ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams);

13.2.5. parengia Išvykos dalyvių sąrašą (2 priedas);

13.2.6. pasirašytinai supažindina 1-4 klasių mokinius su Išvykos saugaus elgesio taisyklėmis (3 priedas);

13.2.7. pasirašytinai surenka darželio grupių ugdytinių tėvus sutikimus dėl Išvykos ir ugdytinių saugaus elgesio (4 priedas);

13.2.8. įtraukia lydinčius asmenis į parengiamuosius darbus, numato jų pareigas, priskiria lydintiems asmenims mokinių grupes, už kurių saugumą jie atsakingi;

13.2.9. užtikrina numatytų veiklų įgyvendinimą ir sąlygas numatytiems ugdymo tikslams pasiekti; užtikrina, kad vykdant suplanuotas veiklas būtų laikomasi mokykloje nustatytų procedūrų;

13.3. nepilnamečių mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) atsakingi už:

13.3.1. raštiško sutikimo dėl vaiko dalyvavimo planuojamose veiklose pateikimą už Išvyką atsakingam asmeniui (2 priedas, darželio grupių ugdytinių), arba el. dienyne; mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) turi teisę nepritarti, kad vaikas dalyvautų Išvykoje, atšaukti vaiką iš Išvykos dėl objektyviai pagrįstų priežasčių;

13.3.2. su Išvykai organizuoti susijusių išlaidų apmokėjimu;

13.3.3. būtinos informacijos apie vaiko sveikatą perdavimu lydintiems asmenims;

13.4. mokiniai atsakingi:

13.4.1. už dalyvavimą Išvykoje. Atsisakyti dalyvauti gali tik dėl objektyviai pagrįstų priežasčių, dėl kurių susitariama mokykloje;

13.4.2. už aptartų elgesio taisyklių laikymąsi: nekelti grėsmės sau ir kitiems keliaujant transporto priemone, nepažeisti saugaus eismo reikalavimų, atsakingai elgtis lankant numatytus objektus ir kt.

14. 2 klasės mokinių dalyvavimas mokymo plaukti programoje:

14.1.1. 2 klasės mokiniai dalyvauja mokymo plaukti programoje, jei dauguma klasės tėvų (globėjų, rūpintojų) pritaria mokinių dalyvavimui mokymo plaukti programoje 1 klasėje gegužės mėnesį;

14.1.2. klasės vadovas einamųjų mokslo metų rugsėjo mėnesį parengia Išvykoms į baseiną programą / planą einamiesiems mokslo metams Mokyklos sutartyje su Vilniaus baseinu numatytais savaitės dienomis ir laiku;

14.1.3. supažindina 2 klasės mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) ir mokinius su mokinių saugaus elgesio baseine ir Išvykos metu taisyklėmis iki pirmos Išvykos į baseiną dienos,

14.1.4. parengia saugaus elgesio instruktažą iš elektroninio dienyno ir su mokinių parašais pateikia raštinei.

V SKYRIUS IŠVYKOS Į UŽSIENĮ ORGANIZAVIMAS

15. Išvyka į užsienį mokymosi tikslais galima, jeigu Išvykos programa ir tikslai padeda siekti Bendrosiose programose numatytų ugdymo tikslų. Prieš Išvyką į užsienio šalį susipažįstama su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos rekomendacijomis dėl vykimo į pasirinktą šalį.

16. Mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, susipažinęs su mokytojo planuojamos Išvykos programos projektu, kuris rengiamas mokyklos nustatyta tvarka, priima sprendimą dėl mokinių Išvykos į užsienį organizavimo. Mokyklos vadovas skiria Išvykos vadovą ir lydinčiuosius asmenis, su jais aptaria Išvykos programą, saugaus vykimo aplinkybes, galimas rizikas bei jų valdymą.

17. Išvykos į užsienį vadovas:

17.1. sudaro detalią Išvykos programą;

17.2. numato galimas kelionės rizikas ir jų valdymą ir aptaria su mokyklos vadovu;

17.3. pateikia Išvykos programą ir detalią informaciją nepilnamečių mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) dėl nakvynės vietos, nurodo telefono numerį, kuriuo gali susiekti, bei kitą, jo nuožiūra, svarbią informaciją;

17.4. pateikia reikalavimus reikalingai informacijai gauti iš nepilnamečių mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) ir pilnamečių mokinių, kurią turi žinoti Išvykos vadovas vykdamas į Išvyką;

17.5. organizuoja vizos, jeigu reikalinga, gavimą;

17.6. organizuoja mokinių pasirengimą vykti į Išvyką, atsižvelgdamas į Mokyklos nustatytas taisykles / reikalavimus;

17.7. supažindina su Išvykai į užsienį reikalinga informacija, paaiškina pagrindinius kultūrinius skirtumus, nurodo galimus informacijos šaltinius, pasiūlo mokiniams savarankiškai susipažinti su šalimi, į kurią vykstama;

17.8. supažindina su Išvykos taisyklėmis.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Išvykoms organizuoti ugdymo procese naudojamos pažintinei veiklai skiriamos lėšos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2007 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. ISAK-1934 „Dėl Mokinių pažintinei veiklai skirtų lėšų naudojimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ ir tėvų (globėjų, rūpintojų) lėšos.

19. Mokykla mokinių Išvykas organizuos su Mokytojų tarybos narių sutartu rekomenduojamu dažnumu:

19.1. 1-3 kartus per mėnesį (nuo vienos iki kelių valandų) Vilniaus mieste, naudojantis „Vilnius yra mokykla“ svetaine;

19.2. 1-2 išvykas mokslo metuose (kelių valandų ar visos ugdymo dienos) Vilniaus rajone ar kituose apskrities rajonuose;

19.3. 1-2 išvykas mokslo metuose (visos ugdymo dienos) bet kurioje Lietuvos vietoje;

19.4. 2 fizinio ugdymo dienas metuose (rudenį ir pavasarį) Vingio parke;

19.5. 2 gamtamokslines dienas Vilniaus miesto, rajono ar apskrities parkuose;

19.6. 2 klasės mokiniai dalyvauja mokymo plaukti programoje Vilniaus baseine klasės tėvų sprendimu einamųjų metų gegužės mėnesį.

19.7. Mokinio mokymosi laikas išvykose, ekskursijose ir kitais panašiais atvejais, trunkantis ilgiau nei pamoka, perskaičiuojamas į konkretaus dalyko (-ų) mokymosi laiką (pagal pamokos (-ų) trukmę).

20. Mokykla, organizuodama Išvykas, ekskursijas vadovaujasi Aprašu.

21. Mokykla supažindina su Aprašu mokytojus, pagalbos mokiniui specialistus, mokinių tėvus (globėjus rūpintojus) pranešimu elektroniniuose dienynuose.

22. Aprašas gali būti keičiamas, papildomas Mokyklos direktoriaus ar Mokyklos tarybos iniciatyva ir skelbiamas Mokyklos interneto svetainėje.
